

Jowi Schmitz & Friso Spoelstra

NOOIT NOOIT NOOIT MEER AAN DE WAL

BOOTBEWONERS VAN AMSTERDAM

LENNISCAAT

Aerial personen op het schip 2 - Type schip: Ark - Naam schip: geen - Bouwjaar: 2006
Lengte: 1 meter - Breedte: 40 meter - Ligplaats: Dijkgraafsluis

KEES HARSCHTEL & MONIQUE SPIERENBURG

Breedende eend in de lavendelplant

VAKANTIEGEVOEL

'Dat', Monique Spierenburg (1958) maakt een gebaar naar buiten, waar grote, hoge ramen uitzicht bieden op een fel oplichtende grijsgele lucht waartegen de zwarte wolken dramatisch afsteken. 'Dat licht en die lucht. Dát vind ik nou mooi aan wonen op het water.'
Kees Harschel (1950): 'Het is een vakantiegevoel. We gaan wel op vakantie, maar het hoeft eigenlijk niet.' Nu is het prachtig, maar wonen in een watervilla op IJburg lag niet direct voor de hand. Of misschien ook weer wel, Monique en Kees verschillen daarover enigszins van mening. Voor Kees was het water vanzelfsprekend. De 'broodheer' van zijn vader had een huisje in Vinkeveen aan het water, waar Kees als kind veel tijd doorbracht. Zijn eerste flajje bevond zich al in de 'waterige' Vaartstraat, vlak achter de Zijstraat. Daarna werd het een Klipper op de Amstel, waar hij ook mee uit varen ging. Met vier schepen samen feesten op het Markermeer, lange tochten maken. Hij heeft er prachtige herinneringen aan.

Monique komt uit Limburg en had niet speciaal iets met water. Tot ze een keer als 'zwaardenvrouw' mededeed aan het Skúttesjelen, een race van oude Platbodems in Friesland. Volgens Kees raakte ze toen voor het eerst besmet met het 'watervirus'. Monique: 'Later waren we ook wel eens in Cornwall voor een wedstrijd sloepoeren – Kees coacht een team. Dan kwamen we daar races met oude oestervisserbootjes, de Falmouth Working Boats. Zo'n prachtig gezicht vond ik dat!'

ZEILEN

Maar toch, het tweetal had een huis en twee opgroeiende dochters in Edam, er was geen reden om te verhuizen. Tot jaren later: de dochters stonden op het punt te gaan studeren en Kees ontdekte dat de gemeente Amsterdam plannen had om op Steigerland in IJburg het zelf ontwerper en bouwen van woonarken toe te staan. Hij schreef zich in voor de nieuwsbrief. Toen er een informatieblad kwam, ging hij met Monique kijken. Heel onschuldig allemaal, pure nieuwsgierigheid.

ESTHETIEK

Ze kiezen in een woontijdschrift ook altijd dezelfde foto's uit. Strak, out of the box en bijzondere materialen: in het basisonderwerp van Koen konden ze zich helemaal vinden. Maar toen begon het avontuur pas. Want er was er nog de loting. Onder de geïnteresseerden zouden achtentertig kavels worden verloot. Nog los van de vraag of ze een kans maakten, was het zaak goed te kijken welke kavels het meest geschikt waren. Kees en Monique bedachten een 'puntensysteem' voor de verschillende kavels in groen en rood. Er waren criteria: de afstand tot de steiger, het uitzicht, de windvang, enzovoort. Afzonderlijk van elkaar gaven ze de kavels 'punten' en zo werd het overzichtsveld van de kavels langzaam groen en rood gekleurd. De meest groene kavels werden gekozen, dat waren er uiteindelijk zestien.

Monique: 'Toen Kees na die dag zei dat hij mee wilde loten voor een kavel, zei ik: 'Doe maar.' Nog steeds nam ik het niet echt serieus. Er was zoveel meer belangstelling dan dat er plekken waren.'
Kees: 'Na de informatiedag kwam de promotiedag op Steigerland zelf, of althans op de plek waar het allemaal moest gaan gebeuren. Van tevoren had ik op internet al een architect gevonden die ik goed vond. Zijn naam had ik op een papertje in mijn zak. Ik zei tegen Monique: 'Kijk maar rond en laat me weten welke architect je ziet zitten'. Liep ook zij meteen naar Koen. Othuis, architect van Waterstudio.'

Kees: 'Onze top zes bestond uit de kavels die op het beste betalen. Steigers lagen. We dachten: die hebben het beste zicht, dat willen we.' Monique: 'Werden we als zevende gekloot? Op deze plek dus. Niet geen kopplek, maar in de praktijk was dit de beste keuze. De plekken aan het eind van de steiger, die er op papier zo mooi uitzagen, liggen ook het meest in de wind. Wij liggen beschut én we hebben geweldig uitzicht. Wat wil je nog meer?'

Van de gemeente mochten Kees en Monique de bovenste bouwlaag maar voor de helft bebouwen, waardoor er naast de woonkamer een terras werd bedacht. Een beschut terras, waar het tweetal kan zitten wanneer het niet regent. Monique: 'Ik zei: 'Maak die hoek er dan ook nog bij, want daar past precies het beeld van mijn sumoworstelaar.' Dat is toch geweldig? Dat je een huis om een beeld heen kunt laten bouwen?'

GETROUWD

Toen hadden ze dus een kavel. Toen konden ze met z'n tweeën een huis gaan bedenken, voor Monique ook een reden om er steeds meer zin in te krijgen. Want een huis voor twee in plaats van een huis voor een gezin, dat was een mooie uitdaging. Dus kwamen na de loting de sessies bij architect Koen Othuis. Een opwindend proces. Kees: 'Dan zit je bij zo'n man naar een tekening te kijken en je vertelt wat je allemaal zou willen en na twee uur heb je een gozende hoofd en ben je heel tevreden met de tekening. Dan ga je naar huis om er een weekje over na te denken en thuis fantaseer je dan is het pad dat je hebt gekozen eer en wat blijkt: daar is verder na dat jij week terug een totaal ander pad dan waar de architect op verder is gegaan.'
Het moeilijke is dan om opnieuw naar de beste oplossing te gaan zoeken. Kees: 'In je hoofd ben je al met je idee getrouwd, woon je er al bijna in. Het is een oefening in loslaten en verder gaan.'

ELLENE

Wat minder voorspoedig verliep, was de samenwerking met de aannemer. Vijftien weken bouwen werd vijftien maanden bouwen. Maar dat wisten Monique en Kees in het begin nog niet, dus gingen alle spullen na de verkoop van het huis in Edam in een container. Ze hadden alleen wat kieren voor de weken die zouden komen. Ze nestelden zich in een tijdelijk wonen in Edam.

De betonnen bak die de basis ging vormen van hun huis, werd naar het Zwarte Water bij Hasselt gesleept, om daar tot ark te worden omgebouwd. Maar het Zwarte Water is grootscheeps vaarwater en daardoor zeer onrustig. Het bouwen van een huis op een ondergrond die wordt op z'n zachtst gezegd niet ideaal. Dus werd de bak op het land gelid en moesten daar alle glazen panelen en andere bijzondere onderdelen van de ark worden ingevoegd. Een tv-programma volgde het proces en wie dat programma terugziet, ziet een openstapel van problemen. Nu eens liep de bouw uit wegens slecht weer, dan weer was er gedoe over de bouwmaterialen. Of er

was onenigheid over extra kosten en wie die moest betalen. Heel spannend was het moment dat de bijna afgebouwde ark ten slotte hie geheel werd opgetild en in het water klen: zij dreef, maar de ellende was nog niet voorbij.
Kees: 'Je hoort wel eens over tv-programma's die de ellende in de eindmontage nogal aandikken. Ik kan je vertellen: in ons geval klopte alles.'

Toch waren er ook glorieuze momenten. Afzwaarbaar duwponton werd geladen en zo naar Amsterdam voer. Monique: 'Wij voeren op een salonboot de woning tegenmoet en dan zien je in de verte eerst een klein vierkantje dat steeds groter wordt: ons huis! Dat is zo gek. Er zit toch in je hoofd verankerd dat een huis niet door een landschap hoort te glijden.'
In de Pampusgeul werd het ponton onder de ark afgezonken en toen kwam weer zo'n spannend moment: zou de ark in dit drukke vaarwater in balans blijven? Hij hield het, maar stak te diep. Waar een minimale afstand van veertig centimeter tot het raam vereist was, hadden Kees en Monique maar tien centimeter. Dan zijn golven van voorbij varende vrachtschepen best eng. 'Wéér moest er gezocht worden naar een noodoplossing. En die kwam, in de gedaante een Lirker duikbedrijf. Er werden drijflichamen onder de ark aangebracht waardoor de ark iets omhoog kwam. Maar juist door die drijflichamen stak het

VIERTANTJE

Het had anders kunnen lopen. Ze hadden uitgeloot kunnen worden, ze hadden toch voor een bestaand schip in Amsterdam kunnen kiezen. Ze hadden in Edam kunnen blijven. Kees is blij met hoe het is. 'Een schip vraagt veel onderhoud en bovendien had mijn Klipper een doorringende diesellucht die zich niet alleen tot de motorruimte beperkte. Hier konden we een huis helemaal naar onze eigen wens indelen, dit was iets helemaal nieuws.'

Niet dat we dat onderling hadden besproken, maar we voelden het allebei. Toen kwamen de pas echt thuis. Toen klopte de lichtinval. Toen klopte het uitzicht'. Vanaf het moment dat de waterwoning aan de steiger op de juiste plek werd verankerd, begonnen ook de andere zaken op hun plek te vallen. Afgelopen zomer zwom Monique regelmatig een rondje in de Kom met haar buurvrouw. 'En dan bij thuiskomst in één keer doorlopen naar de douche, zo handig!'
Er kwam een eend broeden in de lavendelplant op het dakterras. Een zwaan nam een nest op een vlot langs zij - en Kees haalde tijdens het uitlaten van de hond bergen takjes voor het dier, die het eerst met grote achterdocht bekeek en daarna minzaam accepteerde.
Toen Kees in diezelfde periode de omlooprand langs de ark ging afmaken, bleef de zwaan niet meer naar hem.

Er was een wederzijdse afspraak ontstaan: hij deed het werk, zij het broeden.

TUITELIG

Dochter Nynke paste op de boot en gaf een feestje toen haar ouders op vakantie waren. Kwam er 's avonds een paniektelefoonje: het hele huis hing scheef. Nynke was bang dat één van de drivers wak was. Kees zei: 'Hoeveel mensen heb je binnen?' Dat wist Nynke niet precies, maar het waren er best veel. Kees zei: 'Zet al die mensen eerst eens op de steiger en kijk dan of je nog steeds scheef hangt! Ze deed het en de ark hing niet meer scheef.'

Kees: 'Als iedereen op één kant gaat zitten, dan reageert zo'n bak daarop. Net als op de wind. Het is toch een hoge, relatief smalle bak van zeven bij tien, dat geeft nogal wat windvang. We zijn een beetje tuitelig!'

DIESELLUCHT

Het had anders kunnen lopen. Ze hadden uitgeloot kunnen worden, ze hadden toch voor een bestaand schip in Amsterdam kunnen kiezen. Ze hadden in Edam kunnen blijven. Kees is blij met hoe het is. 'Een schip vraagt veel onderhoud en bovendien had mijn Klipper een doorringende diesellucht die zich niet alleen tot de motorruimte beperkte. Hier konden we een huis helemaal naar onze eigen wens indelen, dit was iets helemaal nieuws.'

FALMOUTH

Monique: 'Vlak voordat we hier gingen wonen, nam Kees me op een middag mee naar Numansdorp. Hij had een zeilbootje gezien dat hij 'er graag langszij wilde leggen. Ik was op dat moment met een studie bezig en lette nauwelijks op. Leuk bootje, verder vond ik niks. Op de terugweg hoorde ik Kees zeggen: dit bootje wil ik. Ik schrok en dacht: ik heb niet goed opgelet. Er naarna: misschien bedenkt hij zich nog. Hij bedacht zich niet.'
Pas later, toen het bootje hier eindelijk lag, keek ik beter: bleek het zo'n prachtige Falmouth Working Boat te zijn. Een scheepje zoals we in Cornwall hadden gezien. Inderdaad perfect.
Eigenlijk is het met deze plek niet zo gegaan: eerst schrok ik en was ik terughoudend. Ik ben een tuimens. Ik zit graag met mijn handen in de aarde. Maar als ik nu het water zie oer ik blij. Ik had nooit gedacht dat ik zo zou kunnen genieten van licht en water. En nog meer zie ik hoe blij Kees is. Ik heb het hier naar mijn zin, Kees is hier echt op zijn plek!'

